هوشمندسازی کسب‌وکار یا هوش تجاری (BI) چیست؟

هوشمندسازی کسب‌وکار یا هوش تجاری (BI) برای عبارت Business Intelligence به سازمان‌ها کمک می‌کند تا با آگاهی از وضعیت کسب و کار خود تصمیمات بهتری اتخاذ کنند. کسب و کار برای موفقیت خود نیازمند دسترسی سریع و آسان به اطلاعاتی درباره مشتریان، امور داخلی سازمان، فرآیندهای کسب و کار، تامین‌کنندگان و همه موجودیت‌های مرتبط با خود است. هوش تجاری (BI) به بنگاه‌های اقتصادی کمک می‌کند تا دسترسی مناسب به اطلاعات مورد نیاز خود داشته باشند.

هوشمندسازی کسب‌وکار و تحلیل داده‌های تجاری

هوشمندسازی کسب‌وکار، شامل استراتژی‌ها و تکنولوژی‌هایی است که شرکت‌ها برای تحلیل داده‌های مربوط به تجارت و کسب‌وکار استفاده می‌کنند. هوشمندسازی کسب‌وکار یک فرآیند فناوری محور برای تحلیل داده‌ها و ارائه اطلاعات است که به صاحبان کسب‌وکار، مدیران ارشد و دیگر کاربران کمک می‌کند تا تصمیمات تجاری آگاهانه بگیرند. BI شامل تنوع وسیعی از ابزارها، اپلیکیشن‌ها و روش‌هایی است که سازمان را قادر می‌سازد تا از منابع داخلی و خارجی، اطلاعات جمع‌آوری کند و آن‌ها را برای بررسی، توسعه و اجرا آماده کند.

در هر کسب‌وکاری حجم انبوهی از داده‌های خام وجود دارد که نگاه اول معنای مشخصی ندارند. در این زمان است که باید با استفاده از هوش تجاری (Business Intelligence) اطلاعات مناسبی را از میان داده‌ها به دست آورد. به طور مثال در زمینه‌ی فروش اقلام در یک سازمان به قیمت اقلام موجود می‌توان اشاره کرد که فهرستی از اعداد و ارقام است.

در نتیجه هوشمندسازی می‌توان داده‌های خام را به اطلاعاتی قابل فهم و پایه‌ای برای تصمیم‌گیری تبدیل کرد. به عنوان مثال BI می‌تواند به مدیران سازمان بگوید چند درصد از کالاها در زمان افزایش قیمت دچار کاهش فروش شده‌اند و یا **وفاداری مشتریان** در زمان افزایش قیمت چقدر تحت تاثیر قرار گرفته است؟

با استفاده از هوش تجاری یا هوش کسب‌وکار، اطلاعات در زمان مناسب و با انعطاف بیشتری در اختیار مدیران قرار داده می‌شود. نمایش اطلاعات به صورت جداول و نمودارهای مختلف، در کنار هم قرار گرفتن اطلاعات مرتبط و وجود نشانگرهای

وضعیت شاخص‌های مختلف در کسب و کار، باعث می‌شود تا دسترسی و درک اطلاعات برای مدیران و صاحبان کسب و کار تسهیل شود. این شرایط سازمان‌ها را هدایت تا کارایی بیشتری داشته باشند.

هوشمندسازی کسب‌وکار باعث بهبود عملکرد تمام بخش‌های یک سازمان از طریق بهبود دسترسی به اطلاعات و سپس استفاده از آن اطلاعات برای افزایش سودآوری است. سازمان‌هایی که این رویکرد را در پیش گرفته‌اند می‌توانند از اطلاعات جمع‌آوری شده برای کنترل، رصد و مدیریت فرآیندهای کسب‌وکار استفاده کنند. در نتیجه این رصد اخذ تصمیمات استراتژیک در مورد فرآیندهای کسب و کار و به طبع آن مدیریت فرآیندهای کسب و کار با سرعت مناسبی صورت خواهد گرفت. علاوه بر تسریع عملکرد سازمان این شرایط منجر بهبود بهره‌وری می‌شود.

از مزایای هوشمندسازی کسب‌وکار می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تسریع و بهبود تصمیم‌گیری
- بهینه سازی فرآیندهای کسب و کار
- افزایش بهره‌وری عملیاتی
- شناسایی بسترهای تحقق درآمد جدید و کاهش هزینه‌ها
- به دست آوردن مزیت رقابتی نسبت به رقبای تجاری
- پیش‌بینی آینده از جمله فرصت‌ها و تهدیدها

برای هوشمندسازی یک سازمان باید مجموعه‌ای از ابزارها را به کار گرفت. ذخیره‌سازی یکپارچه داده‌ها، داده‌کاوی، الگوریتم‌های آنالیز و مدلسازی، بررسی بازخوردها از مهم‌ترین ابزارهایی هستند که در هوشمندسازی استفاده می‌شوند. با بکارگیری ابزارهای مختلف هوشمندسازی در سازمان، اطلاعات موجود در هر دپارتمان شکل منسجم‌تری به خود می‌گیرند. اطلاعات منسجم به کسب‌وکار کمک می‌کنند تا در تصمیم‌گیری‌های بعدی سازمان به راحتی از آن‌ها استفاده و نتایج قابل پیش‌بینی ارائه شود.

هوش تجاری، ابزاری برای توانمندسازی اعضای تشکیل‌دهنده یک کسب و کار است. اگر دسترسی کارمندان به اطلاعات تحلیلی سازمان تسهیل شود، بهره‌وری بهبود پیدا می‌کند و از طریق تلاش به موقع کارکنان در کنار برنامه کاری، تحقق اهداف سازمان راحت‌تر می‌شود.

مسیر حرکت به سمت هوش تجاری (BI)

1. نخست نیاز است که دسترسی به اطلاعات مورد نیاز برای تصمیم‌گیری در مورد فرآیندهای مختلف تسهیل شود.
2. سازمان شاخص‌های کلیدی ارزیابی عملکرد (KPI) هر فرآیند را شناسایی کند.
3. بر اساس شاخص‌های شناسایی شده باید داده‌های سازمان تحلیل و پردازش شود.
4. به تصویر کشیدن اطلاعات. در این قسمت باید اطلاعات، طوری نمایش داده و کنار یکدیگر قرار بگیرند که مدیران با بررسی آنها به آگاهی از وضعیت فرآیندهای سازمان برسند.

یکی از مهمترین المان‌ها در دسترسی به اطلاعات مورد نیاز در حرکت به سمت پیاده‌سازی یک هوش تجاری در سازمان، **شناسایی و مکانیزاسیون فرآیندهای کسب و کار** است. این مهم نیاز به بهره‌بردن **از مشاوران فرآیندهای کسب و کار** دارد.

در زمان شناسایی فرآیند یکی از مهمترین بخش‌هایی که باید شناسایی و شفاف شود شاخص‌های ارزیابی فرآیند است. این شاخص‌ها مدل اطلاعاتی فرآیند و حتی نحوه مکانیزاسیون فرآیند را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

پس از شناسایی فرآیندهای با استفاده از ابزارهای **ERP** و نرم‌افزار BPMS می‌توان فرآیندها را مکانیزه کرد. مکانیزاسیون باعث ثبت اطلاعات در پایگاه داده می‌شود و در نتیجه قابلیت دسترسی و تحلیل آنها را برای سازمان هموار می‌سازد.

در نهایت ابزارهای مختلفی برای نمایش اطلاعات به صورت بصری وجود دارد. در این مطلب قرار نیست به نقاط ضعف و قوت آنها پرداخته شود و هر سازمان بسته به سطح دانش و میزان هزینه‌ای که برای پیاده‌سازی هوش تجاری در نظر گرفته و نیاز خود باید ابزار مورد نیاز را انتخاب کند. Qlikvew و Power BI از ابزارهایی هستند که در بازار ایران مورد استفاده قرار می‌گیرند.